

POSTANOWIENIE

Dnia 26 września 2008 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Marek Sychowicz (przewodniczący, sprawozdawca)

SSN Barbara Myszka

SSN Krzysztof Strzelczyk

w sprawie z powództwa J. B.

przeciwko W. P. - Komornikowi Rewiru I przy Sądzie Rejonowym w K.

o zapłatę,

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej w dniu 26 września 2008 r.,
zażalenia powoda na postanowienie Sądu Apelacyjnego z dnia 30 kwietnia 2008 r.,
sygn. akt I ACa (...),

oddala zażalenie.

Uzasadnienie

Postanowieniem z dnia 30 kwietnia 2008 r. Sąd Apelacyjny odrzucił skargę kasacyjną powoda J. B. od wyroku tego Sądu z dnia 8 lutego 2008 r. Powołując się na uregulowania zawarte w ustawie z dnia 14 grudnia 2006 r. o zmianie ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (Dz. U. z 2007 r. Nr 21, poz. 123) Sąd Apelacyjny wskazał, że strona zwolniona od kosztów sądowych obowiązana jest uiścić od pisma procesowego podlegającego opłacie, równocześnie z wniesieniem pisma, opłatę podstawową. Powód, zwolniony od kosztów sądowych w całości postanowieniem Sądu Okręgowego w O. z dnia 7 grudnia 2004 r., opłaty takiej, należnej od wniesionej przez niego skargi kasacyjnej, nie uiścił.

W zażaleniu na wymienione postanowienie powód zarzucił wadliwe przyjęcie, że przepis art. 2 ustawy z dnia 14 grudnia 2006 r. o zmianie ustawy o kosztach sądowych

w sprawach cywilnych ma zastosowanie w rozpoznawanej sprawie, gdyż skarga kasacyjna wniesiona została od orzeczenia kończącego postępowanie w sprawie, zatem postępowanie zainicjowane tą skargą zostało wszczęte już po wejściu w życie powołanej ustawy, tak więc powód zwolniony w całości od kosztów sądowych nie miał obowiązku ponoszenia opłaty podstawowej od skargi kasacyjnej. Żalący się wniósł o uchylenie zaskarżonego postanowienia.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Stosownie do art. 2 ustawy z dnia 14 grudnia 2006 r. o zmianie ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (Dz. U. z 2007 r. Nr 21, poz. 123; dalej – „ustawa z dnia 14 grudnia 2006 r.”) do spraw wszczętych przed dniem wejścia w życie tej ustawy stosuje się przepisy dotychczasowe. Oznacza to, że do tych spraw stosuje się art. 14 ust. 2 i art. 100 ust. 2 ustawy z dnia 28 lipca 2005 r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (Dz. U. Nr 167, poz. 1398 ze zm.; dalej – „u.k.s.c.”) w brzmieniu sprzed uchylenia pierwszego i zmiany drugiego z tych przepisów, wobec czego strona zwolniona od kosztów sądowych obowiązana jest uiścić opłatę podstawową od podlegających opłacie pism wnoszonych w tych sprawach, jeżeli natomiast pismo takie wniesione jest przez stronę zwolnioną od kosztów sądowych w sprawie wszczętej po wejściu w życie powołanej ustawy, strona ta nie ma obowiązku opłacenia go opłatą podstawową.

Sprawa, od wyroku w której wydanego wniesiona została przez powoda skarga kasacyjna, wszczęta została w dniu 21 października 2004 r., a zatem przed dniem wejścia w życie ustawy z dnia 14 grudnia 2006 r. Weszła ona bowiem w życie po upływie miesiąca od dnia ogłoszenia (art. 3 tej ustawy), tj. w dniu 10 marca 2007 r. Skarga kasacyjna została wniesiona przez powoda w dniu 28 kwietnia 2008 r., a więc już po wejściu w życie powołanej ustawy. Dla rozstrzygnięcia zażalenia istotne jest zatem ustalenie, czy skarga kasacyjna została wniesiona w sprawie – w rozumieniu art. 2 tej ustawy – wszczętej przed dniem wejścia w życie ustawy z dnia 14 grudnia 2006 r., czy po tym dniu.

Wykorzystanie poglądu dotychczas dominującego w orzecznictwie Sądu Najwyższego co do rozumienia pojęcie „sprawy” uzasadnia przyjęcie, że pojęcie to użyte w art. 2 ustawy z dnia 14 grudnia 2006 r. oznacza – inaczej niż utrzymuje skarżący – sprawę od chwili jej wszczęcia i obejmuje nie tylko postępowanie przed sądem pierwszej i drugiej instancji, ale i postępowanie wywołane wniesieniem

skargi kasacyjnej od wyroku sądu drugiej instancji. Pogląd ten, który legł u podstawy wydania zaskarżonego postanowienia, uzasadniał jego wydanie.

Należy jednakże zwrócić uwagę, że w uzasadnieniu uchwały składu siedmiu sędziów z dnia 4 czerwca 2008 r., III CZP 142/07 (Biul. SN 2008, nr 6, s. 7) Sąd Najwyższy, rozważając pojęcie „sprawy” na gruncie art. 91 i 117 § 4 k.p.c. oraz art. 105 u.k.s.c., stanął na stanowisku, że obejmuje ono zespół czynności procesowych stron i sądu rozpoczętych wniesieniem pozwu (wniosku), podejmowanych w celu merytorycznego rozstrzygnięcia o zasadności żądania objętego treścią pozwu (wniosku), a więc w zasadzie zakończonych wydaniem prawomocnego wyroku (postanowienia co do istoty sprawy) i że uzyskanie przez orzeczenie rozstrzygające istotę sprawy przymiotu prawomocności oznacza zakończenie sprawy poddanej pod osąd. Tak rozumiane pojęcie „sprawy” i odniesienie go do pojęcia „sprawy” w rozumieniu art. 2 ustawy z dnia 14 grudnia 2006 r., oznaczałoby – i tak też twierdzi skarżący – że sprawa, od wyroku w której wydano wniesioną została skarga kasacyjna, została zakończona z chwilą wydania tego wyroku, a wniesienie skargi kasacyjnej wszczyna nową sprawę.

Przychylenie się do tego poglądu także nie uzasadnia uwzględnienia zażalenia. Podzielając ten pogląd trzeba bowiem być konsekwentnym. Stanowisko, w myśl którego wniesienie skargi kasacyjnej wszczyna nową sprawę, nie daje bowiem podstawy do przyjęcia, że zwolnienie od kosztów sądowych przyznane w postępowaniu przed sądem pierwszej lub drugiej instancji, a więc według tego stanowiska w innej, już zakończonej sprawie, rozciąga się także na postępowanie kasacyjne (tak Sąd Najwyższy w powołanej uchwale składu siedmiu sędziów). Jeżeli tak, to zwolnienie od kosztów sądowych przyznane powodowi w postępowaniu przed sądem pierwszej instancji nie objęło postępowania kasacyjnego. Skarga kasacyjna powoda wniesiona przez adwokata powinna zatem, bez wezwania, być opłacona całą opłatą (art. 18 ust. 2 w zw. z art. 13 u.k.s.c.), a nieuiszczenie tej opłaty uzasadniało odrzucenie skargi (art. 130² § 3 k.p.c.). Jedynie złożenie w skardze kasacyjnej lub w oddzielnym piśmie wniesionym przed upływem terminu do wniesienia skargi kasacyjnej wniosku o zwolnienie od kosztów sądowych w postępowaniu kasacyjnym w całości lub w części uchylałoby obowiązek uiszczenia opłaty od skargi kasacyjnej, a obowiązek ten powstawałby – na wezwanie sądu – w razie odmownego załatwienia wniosku. Wniosku o zwolnienie od kosztów sądowych w postępowaniu kasacyjnym powód jednakże nie złożył.

Wobec powyższego zażalenie nie zasługiwało na uwzględnienie. Sąd Najwyższy orzekł przeto jak w sentencji (art. 394¹ § 3 w zw. z art. 398¹⁴ k.p.c.).